

شهربانو فرهبد
کارشناس اداره اسناد پزشکی
بیمه سلامت استان خراسان شمالی

جمعیت؛ مسئله‌ای فراتر از قانون

یکی از مهم‌ترین و در عین حال بحث‌برانگیزترین سیاست‌های اجتماعی و اقتصادی ایران در سال‌های اخیر، موضوع حمایت از خانواده و جوانی جمعیت است؛ سیاستی که در واکنش به روند نزولی نرخ باروری و نگرانی از پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و حتی امنیتی سال‌های آینده کشور شکل گرفته است.کاش این زنگ خطر سال‌ها پیش به صدا درآمده بود. امروز اما با نسلی مواجهیم که سبک زندگی، اولویت‌ها و دغدغه‌هایش با الگوهای سنتی خانواده‌سازی تفاوت‌های جدی پیدا کرده است. تمرکز بر تحصیل، اشتغال، استقلال فردی، مهاجرت و تلاش برای دستیابی به ثبات اقتصادی، تصمیم جوانان برای ازدواج و فرزندآوری را بیش از گذشته تحت تأثیر قرار داده است.

در چنین شرایطی، به نظر می‌رسد امنیت اقتصادی، پیش‌نیاز هر سیاست جمعیتی موفق است. صرف ارائه چند میلیون تومان تسهیلات یا کمک‌هزینه، نمی‌تواند به تنهایی جوانی را که با دغدغه مسکن، اشتغال، تورم و هزینه‌های روزمره زندگی مواجه است، به ازدواج و فرزندآوری ترغیب کند. وقتی آینده اقتصادی برای یک زوج جوان قابل پیش‌بینی نیست، تصمیم برای داشتن فرزند نیز به تصمیمی دشوار و پرریسک تبدیل می‌شود.از سوی دیگر، مسئله سن نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. سال‌های مناسب باروری محدود است و افزایش سن می‌تواند احتمال برخی مشکلات باروری و عوارض بارداری را افزایش دهد.

بنابراین، سیاست جمعیتی باید به‌گونه‌ای طراحی شود که جوانان بتوانند در کنار تحصیل و اشتغال، در زمان مناسب و با اطمینان بیشتر برای تشکیل خانواده و فرزندآوری تصمیم بگیرند؛ نه اینکه رسیدن به ثبات اقتصادی، آن‌قدر به تأخیر بیفتد که فرصت‌های طبیعی فرزندآوری محدود شود.من به شخصه زمانی که استخدام شدم، با شعار «زندگی بهتر با فرزند کمتر» وارد عرصه کار شدم؛ شعاری که در آن سال‌ها، بخشی از سیاست‌های جمعیتی کشور را شکل می‌داد. خاطره‌ای از همان سال‌ها هنوز در ذهنم مانده